



# Verksamhetsplan 2018

## OMVÄXLING FÖRNÖJER

Året 2018 börjar i nya lokaler. Lokalkraft Leader Åland kommer vid årsskiftet att flytta sin besökslokal till Ålands Landsbygdscentrum (ÅLBC) tillsammans med sju andra organisationer. Vi tror att flytten kommer att leda till ett ökat nätverkande, ökad synlighet och bädda för goda synergieffekter gällande gemensamma evenemang och projekt.

Den nya lokalen kommer att finnas som en öppen och tillgänglig rådgivningsplats för stödmottagare och andra intresserade, samt som en mötesplats för styrelsen, de olika arbetsutskotten och aktionsgrupperna. Till kontoret kan man komma in för handledning med allt från projektidé till redovisning, praktisk och teknisk hjälp eller samarbetsförfrågningar. Förutom kontorsrummet kommer vi att ha tillgång till flera mötesrum och en trevlig aula som välkomnar besökare.

Inflyttningen till lokalen kommer att uppmärksammas med en gemensam invigning under våren 2018.

## LANDSBYGDSRIKSDAGEN

Landsbygdsriksdagen är en av Europas största mötesplatser för lokal utveckling och landsbygdsfrågor. I Sverige har evenemanget anordnats vartannat år sedan mitten av 1990-talet av föreningen Hela Sverige Ska Leva. Här samlas landsbygdsbor, politiker och tjänstemän under ett par dagar för att driva landsbygdsfrågorna framåt och sätta landsbygdsutveckling högt upp på den politiska agendan. Även i Svenskfinland har ett motsvarande evenemang i mindre skala arrangerats vartannat år, med ett deltagarantal kring 40-100 personer.

Den 6-7 oktober 2018 kommer Lokalkraft Leader Åland agera värd för den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen i samarbete med bland annat Svenska folkskolans vänner, SFV. Senast evenemanget arrangerades på Åland var 2008. Samtidigt bildades föreningen Hela Norden Ska Leva (HNSL), som tidigare hade varit ett nätverk för lokal utveckling och demokrati av nationella bya-/bygderörelser sedan Hela Sverige Ska Levas landsbygdsriksdag år 1994 i Växjö. Avsikten har sedan starten varit att utbyta erfarenheter och stärka det nordiska samarbetet för landsbygden och den lokala utvecklingen och därigenom också stärka de nationella organisationerna. Lokal demokrati, ungdomar, kultur och forskning har varit viktiga teman. Föreningarnas nationella samlingar till byadagar, landsbygdsriksdagar, årsmöten och liknande har varit betydelsefulla mötesplatser. Ordförandeskapet har roterat bland länderna.

Den 5 oktober 2018 kommer därför Hela Norden Ska Leva hålla årsmöte och 10-årsjubileum på Åland, i samband med Landsbygdsriksdagen. En nordisk afton planeras att smygstarta efterföljande event på kvällen den 5.10 vilken även deltagare i Landsbygdsriksdagen kommer att ha möjlighet att delta i.

Evenemanget har en egen hemsida [www.landsbygdsriksdagen.fi](http://www.landsbygdsriksdagen.fi) och en facebookside, vilken Lokalkraft Leader Åland kommer att ta över i början av året.

Arbetet fortgår genom en tillsatt styrgrupp under året. Extern finansiering kommer att sökas för ändamålet och en projektledare tillsätts. I budgeten har ca 5000 euro reserverats som egen finansiering till evenemanget. Styrgruppen tar fram ett slutligt förslag för styrelsen att ta ställning till under året.

Förslaget är att Landsbygdsriksdagen på Åland har för avsikt att lyfta landsbygdens status med fokus på både entreprenörskap, hållbarhet och digitalisering med den provokativa sloganen "Landsbygden, vad ska vi med den till?".

I maj kommer vi att besöka Landsbygdsriksdagen i Sverige för att marknadsföra evenemanget och nätverka. I samband med denna kommer en gala att hållas med prisutdelning till de bästa projekten. Landsbygdsnätverket i Finland har bitt Åland genom Lokalkraft Leader Åland och Ålands Landskapsregerings Näringsavdelning att nominera områdets tre bästa projekt till tävlingen.

## UNDERSÖKA VIDARE EFTERFRÅGAN

Sedan föreningen bildades har det funnits en målbild av att verka för samhällsutveckling på andra sätt än som genomförare av Leadermetoden och de medel som finns tillgängliga till projekt inom ramen för detta. Tidigare har detta skett genom att driva egna projekt samt administrera och samordna mindre åtgärder i temaprojekt, med delfinansiering från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och Europeiska socialfonden (ESF) samt agera administrationsansvarig i paraplyprojekt.

Föreningen har under slutet av 2017 påbörjat en undersökning hos föreningarnas medlemmar för att utreda behov i föreningslivet gällande rådgivning och andra servicetjänster. Arbetet fortgår under 2018.

## MEDLEMMAR

Föreningen har ca 90 medlemmar bestående av privatpersoner, föreningar och kommuner. Under 2018 hoppas vi, förutom att få fler medlemmar från tredje och privata sektorn, även kunna täcka hela den åländska kommunkartan i vårt medlemsregister.

Medlemmarna i Lokalkraft Leader Åland driver både indirekt och direkt lokal utveckling på Åland, som finansierare, som möjlighet att utse beslutsfattare i aktionsgrupperna och som representanter för hela Ålands lokala utveckling ur gräsrotsperspektiv.

## LOKALA AKTIONSGRUPPEN OCH LEADERPROJEKT

Leadermetoden, som från ett underifrånsperspektiv arbetar med samhällsledd lokal utveckling, har under tiotals år i Europa påvisats vara ändamålsenlig när det gäller att främja landsbygdens livskraft.

Lokalkraft Leader Ålands lokala aktionsgrupp (LAG) arbetar med lokalt ledd utveckling utifrån Leaderstrategin för Åland 2014-2020, vilken är framtagen inom ramen för Ålands Landsbygdsutvecklingsprogram under samma period. Strategin strävar efter en balanserad utveckling av landsbygdsområdet Åland där ledorden är "En smart och hållbar tillväxt som inkluderar alla".

Gruppen består av 18 personer som representerar både privata-, tredje- och offentliga sektorn och vars uppgift i huvudsak är att behandla projektansökningar.

Allmännyttiga investeringar eller utvecklingsprojekt kan få 60 % i stöd och sökas av registrerade organisationer med FO-nummer. Från 2018 finns runt 972 000 euro kvar att fördela till lokala initiativ som är förankrade hos befolkningen. Projekt med stor potential för såväl innovation som miljövärden prioriteras. Insatser som ämnar öka miljömedvetenheten, miljöförbättrande insatser, användandet av naturen som resurs, kultur- och fritidsprojekt och projekt som syftar till kompetensutveckling och kunskapsutbyten med målet att öka entreprenörskapet och andra projekt som har syfte att öka livsbetingelserna, är exempel på åtgärder som passar inom strategin.

Alla leaderansökningar (ej fiskeleader) görs elektroniskt via Hyrrä. Rådgivning fås från Lokalkraft Leader Ålands kontor. Projektansökningar behöver lämnas in senast en till två månader innan behandlande LAG-möte och vara kompletta inför beredningen. Behandlingsdatum under 2018 är 8 mars, 14 juni och 1 november.

## TOPP I PERIODEN

Under 2018 planerar vi att utföra fler informationsåtgärder som leder till fler projektansökningar och förhoppningsvis fler förordade projektstöd. Vi kommer även att fortsätta att utvärdera strategierna och samtidigt söka samarbete med andra Leaderområden för att få hjälp med utvärderingen av perioden med målet att trygga en fortsatt kvalitativ verksamhet, med tydliga mål som har möjlighet att uppfyllas. I slutet av 2017 skickade EU-kommissionen ut en guide för utvärdering, vilken ligger som grund för det viktiga arbetet som står runt hörnet.

## SKOLNING FÖR AKTIONSGRUPPERNA

Det är viktigt att de som sitter i styrelsen för föreningen och de som ingår i aktionsgrupperna har kunskap om de regelverk som finns samt känner sig säkra i sin roll och kan axla det ansvar som deras plats innebär, för att kunna ta bra beslut och på ett gediget korrekt sätt genomföra den pågående programperioden. Skolning kommer att ordnas kring strategin och arbetsprocessen, om utvärdering och om det elektroniska stödsystemet.

Utbudet av skolningar och seminarier följs via Europeiska nätverket för landsbygdsutveckling, ENRD, och andra nätverk. Landsbygdsnätverkets enhet i Finland står till förfogande för rådgivning, hjälp att hitta samarbetspartner och finansiellt stöd för skolningar, föreläsningar och utbildningsresor vid behov.

## KULTURARVSÅRET 2018

Europeiska kommissionen har utsett år 2018 till ett temaår för europeiskt kulturarv. Under året anordnas en lång rad evenemang, utställningar, fester och informationskampanjer om vårt europeiska kulturarv. Åland har ett rikt kulturarv och flera projekt kring temat har fått Leaderstöd under åren. Intresset är fortsättningsvis stort och aktionsgruppen kommer därför att utreda möjligheter och behov för att starta ett temaprojekt kring samordning av dessa, eller på annat sätt uppmärksamma de kulturhistoriska verksamheter som finns på området på ett innovativt och tilltalande vis.

## ETT HÅLLBART FISKEÅLAND

Strategin som Fiskets lokala aktionsgrupp (FLAG) följer, verkar inom ramen för Det operativa programmet för fiskerinäringen på Åland. Arbetsutskottet, som är en del av FLAG, kommer att stimulera, initiera och bereda projekt som i första hand har direkt betydelse för fisk- och vattenmiljön, projekt som lyfter den allmänna kunskapsnivån gällande fiskerinäringen, havsmiljön eller kulturarvet eller projekt som lyfter fram eller förbättrar upplevelsen av fisk- och havsmiljö för lokalbefolkningen och för turister.

**FLAGs arbetsgrupp** träffas kontinuerligt och bereder projektansökningar och informationsåtgärder.

**FLAGs beslutande organ** behandlar projekt under 2018 den 28 februari, 29 maj och den 17 oktober. Projektansökningar behöver senast komma in en månad innan och vara kompletta inför beredningen. De ansökningar som kommer in senare eller inte har uppgett tillräcklig information för att behandlas får vänta till följande FLAG-möte.

FLAG har under 2017 ansökt om att driva temaprojektet "Fisken ska fram", ett samordnande projekt som skall underlätta administration och stödmöjligheter för mindre fiskevårdsåtgärder runt om på Åland. Projektet väntar in deltagare och tanken är att projektet startar under början av 2018.

Ålands landskapsregering har i slutet av 2017 påbörjat det tvååriga projektet "Beståndsvårdande åtgärder för fisk – restaurering av lekområden med fokus på ökad reproduktion". Projektledare är

Linda Sundström, under Näringsavdelningen, Ålands Fiskodling. Projektet innefattar kartläggning och planering av fiskevårdsåtgärder på Åland. FLAG har för avsikt att hålla kontinuerlig kontakt med projektledaren för att få bästa synergieffekter av de båda projektens målsättningar och möjligheter. Informationsmaterial om stödmöjligheter för s.k. Fiskeleaderprojekt kommer att tas fram och delges projektledare Sundström. Hon kommer även att bjudas in till årets första FLAG-möte.

## INFORMATION OCH SYNLIGHET

En stor del av Lokalkraft Leader Ålands uppgift som genomförare av Leadermetoden är att sprida information om EU-programmen och Leaders roll i beviljandet av bidrag. Minst 10 % av den lokala aktionsgruppens driftsbudget skall gå till informationsåtgärder. Föreningen skall informera om att medel i EU-programmen möjliggör förverkligande av projekt, samt se till att öppenhet finns så att fler kan ta lärdom och hjälp av dem som redan har erfarenhet av Leaderprojekt. Information om det aktuella arbetet i programperioden kommer att spridas bland annat genom media, sociala medier, hemsidan, informationstillfällen, medlemsbrev och digitalt till övriga kontakter. Pressmeddelanden kommer kontinuerligt att skickas ut om det aktuella i Lokalkraft Leader Ålands verksamhetsfaser samt genom uppmärksamhet kring våra projektägares projekt. Hemsidan uppdateras kontinuerligt för att vara tilltalande och har kontinuerligt besökarna, målgruppen och tydligheten i fokus. Informationsmaterial för olika orienteringar i Lokalkraft Leader Ålands verksamhet och projektrådgivning skall tas fram.

## SAMARBETE

Föreningen har en fortsatt tät och informativ kontakt med Ålands Landskapsregering (LR). Sakkunnigheten hos Näringsavdelningens Allmänna byrå, Fiskeribyran, hos Kulturbedriften och Miljöbyrå är något som uppskattas vid projektansökningar.

Samarbetet mellan Östersjöområden och skärgården, samt andra leaderområden i Norden och Europa fortlöper för utveckling. Övriga samarbetspartner är verksamheter med liknande målsättningar och målgrupp, som exempelvis Central Baltic, Ålands Näringsliv, Ålands Natur & Miljö, Ålands Landskapsregering, Ålands landsbygdscentrum etc. Lokalkraft Leader Åland är med i nätverket Bärkraft.ax för Ålands Hållbarhets- och utvecklingsagenda samt det identitetsbaserade nätverket IDNET i projektet Svenskfinland som brobyggare och pilotområde.

Av Finlands femtiotal leaderområden är fem svensk-/tvåspråkiga. Grupperna har kontinuerlig kontakt, vilket är bra för erfarenhetsutbyte och samarbete, även om Åland inte tillämpar metoden under de finska programmen är grunderna för leadermetoden de samma. Hösten 2018 kommer Leaderområdet SILMU i Östnyland att stå som värdar för nästa LAG-träff.

Samarbetsprojekt mellan lokala aktionsgrupper kommer att sökas om en intressant och kvalitativ projektidé uppstår i samband med befintliga eller kommande samarbetskontakter.

## KOMMUNIKATIONSPLAN

Vad?	När?	Beskrivning	Utförs av
Medlemsbrev	Vinterbrev	Utskick med information om aktualiteter	Lokalkraft Leader Åland
Utvärdering av 2017	Januari	Insamling av utvärderingssvar från aktionsgrupperna	LAG och FLAG
Skolning för LAG	Januari	Skolning i arbetsprocess, strategi och Hyrrä	LAG
Kvalitetshandboken	Löpande	Uppdatering av kvalitetshandboken	LAG
Skolning för FLAG	Början av 2018	Skolning i arbetsprocess och strategi	FLAG
Informationsinsats för stödmöjligheter	Januari-februari	Öppna tillfällen, informations spridning, pressmeddelanden, information om projektstöd och elektronisk ansökning	LAG
FLAG-möte	28 februari	Behandling av inkomna projektansökningar	FLAGs beslutande organ
LAG-möte	8 mars	Behandling av inkomna projektansökningar	Den lokala aktionsgruppen
Utvärdering av 2017	Innan mars	Insamling av utvärderingssvar från projekt	LAG och FLAG
Delredovisning av LAG-drift	31 mars	Ekonomisk redovisning och lägesrapport	LAG
Delredovisning av FLAG-drift	31 mars	Ekonomisk redovisning och lägesrapport	FLAG
Medlemsbrev	Inför vårmöte	Utskick med information om aktualiteter och kallelse till vårmöte	Lokalkraft Leader Åland
Vårmöte	Inom mars-april	Bokslut och verksamhetsberättelse 2017, tillsättande av valberedningskommitté	Föreningens medlemmar
Landsbygdsriksdagen i Sverige	17-19 maj	Evenemang för lokal utveckling och landsbygdsfrågor	Styrgruppen för Landsbygdsriksdagen och andra intresserade
FLAG-möte	29 maj	Behandling av inkomna projektansökningar	FLAGs beslutande organ
Informationsinsats för stödmöjligheter	Våren 2018	Öppna tillfällen, informations spridning, pressmeddelanden, information om projektstöd	LAG och FLAG
Invigning av ÅLBC	Våren 2018	Informationsåtgärd	Tillsammans med ÅLBC
Medlemsbrev	Sommarbrev	Utskick med information om aktualiteter och kallelse	Lokalkraft Leader Åland
LAG-möte	14 juni	Behandling av inkomna projektansökningar	Den lokala aktionsgruppen
LAG-träff	Hösten 2018	Årlig träff för de tvåspråkiga/finlandssvenska leaderområdena	LAG
Den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen	5-7 oktober 2018	Evenemang för lokal utveckling och landsbygdsfrågor	Lokalkraft Leader Åland och SFV med deltagare
FLAG-möte	17 oktober	Behandling av inkomna projektansökningar	FLAGs beslutande organ
LAG-möte	1 november	Behandling av inkomna projektansökningar	Den lokala aktionsgruppen
Medlemsbrev	Inför höstmöte	Utskick med information om aktualiteter till höstmöte	Lokalkraft Leader Åland
Höstmöte	Inom oktober-november	Budget och verksamhetsplan 2019, val av medlemmar till styrelse, LAG och FLAG	Föreningens medlemmar
Projektrådgivning	Löpande	Rådgivning vid ansökning och redovisning	LAG och FLAG
Hemsida och sociala media	Löpande	Information om aktualiteter och förordade projekt	Lokalkraft Leader Åland
Pressmeddelande	Löpande	Information om aktualiteter och förordade projekt	LAG och FLAG

## FINANSIERING

Leaderprojekt och driften av LAG (den lokala aktionsgruppen) har en budgetram inom Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2014-2020 och finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och av Ålands Landskapsregering. FiskeLeaderprojekt och driften av FLAG (fiskets lokala aktionsgrupp) finansieras med medel från Europeiska havs- och fiskerifonden och Ålands Landskapsregering genom Det åländska genomförandet av det operativa programmet för fiskerinäringen 2014-2020. I Finland består Leadermedlen av delfinansiering från EU och staten genom de finska motsvarande programmen och dessutom av kommunerna.

Tack vare Leader Ålands medlemsavgifter kan en fortsatt kvalitativ och bärkraftig verksamhet tryggas då programperioden avslutas och arbetet med en ny period byggs upp. Detta är avgörande för att bibehålla de nätverk och arbetssätt som redan arbetats upp i snart två perioder. Dessutom kan medlemsavgifterna användas till egen finansiering i transnationella och interregionala samarbetsprojekt mellan lokala aktionsgrupper för samhällsnyttiga åtgärder, för temaprojekt som samordnar mindre investeringar och utvecklingsprojekt på Åland, samt andra egna projekt som till exempel den finlandssvenska landsbygdsriksdagen 2018. Lokalkraft Leader Åland kan även ta inspiration och modell av Finland, där överblivna kommunandelar från tidigare år används till ungdomsprojekt, där ungdomar själva kan söka små medel för allmännyttiga investeringar eller utvecklingsprojekt vilka bedöms av en tillsatt ungdomssektion.

# Hela verksamheten

## UTKAST Budget 2018 Lokalkraft Leader Åland rf



	FÖRENINGEN	LAG-drift	FLAG-drift
- Lönekostnader	0	0	0
Resekostnader	2000	3300	1800
Köpta tjänster	10100	35650	9700
Övriga kostnader	18600	11204	6300
<b>Totalt</b>	<b>30700</b>	<b>50154</b>	<b>17800</b>
+ Medlemsintäkter, privatpers 25 €/period	100		
Medlemsintäkter, föreningar 20 €/år	1 000		
Medlemsintäkter, kommuner 1€/inv	29 000		
EU		32600	6515
LR		17554	11285
Landsbygdsnätverket	600		
<b>Resultat</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>KOSTNADER, DETALJERAT: FÖRENINGEN</b>	<b>LAG</b>	<b>FLAG</b>	
<b>Resekostnader</b>	<b>2000</b>	<b>3 300</b>	<b>1 800</b>
Resekostnader	500	1 200	900
Dagtraktamente, styrelsemedlemmar	500	200	
Km-ers styrelse/ LAG /FLAG	500	1 000	600
Kost o logi	500	900	300
<b>Köpta tjänster</b>	<b>10100</b>	<b>35 650</b>	<b>9 700</b>
Bokföring, löner och ADB	1500	650	350
Köpta administrativa	7700	35 000	9 350
Hemsida	300		
Föreläsararvoden, skolning	600		
<b>Övriga kostnader</b>	<b>18600</b>	<b>11 204</b>	<b>6300</b>
Inventarier	900		
Mobiltel		500	
Övriga kontors- och lokalkostnader	500		
Porton	200	204	
Kontorsmaterial, övrigt förbrukningsmaterial	200	500	250
Bankkostnader	200		
Marknadsföring	800	2 000	650
Hyror	200	1800	1200
Möteskostnader	1550	200	200
Samarbetskostnader/ egen insats i projekt	10 000		
Försäkringar	50		
Arvoden	4000	6 000	4 000
<b>Totalt</b>	<b>30700</b>	<b>50154</b>	<b>17800</b>

